

OP BERSJACHT MET JACQUELINE VAN HOEY SMITH

Het zit ons niet mee. Als we over de tweede duinkam spieden, zien we ons eerste reewild. Of beter gezegd, de reeën zien ons. Want wij worden begroet door een drietal in rap tempo in de dekking verdwijnende spiegels. Aan de wind ligt het niet, die staat recht in ons gezicht. Het geluid van onze stemmen zal de reeën op onze aanwezigheid hebben geattendeerd. Aan gesprekstof is geen gebrek in het gezelschap van Jacqueline van Hoey Smith, reewildkenner en jager in hart en nieren.

‘De trofeeën van een jager lopen in het veld’

Tekst Reinier Enzerink
Foto's Lonneke Wiggers

Als we ons aan de geur en de drukte van de petrochemische industrie hebben ontworsteld, rijden we een oase van rust binnen. We zijn te gast in Rockanje, even ten zuiden van de bedrijvigheid van de Maasvlakte. In dit duingebied tegen de Noordzeekust worden we aan het eind van een halfverharde weg begroet door een ruwharige teckel, een Chesapeake Bay retriever en een heidewachtel. Een bokkalf, verkeersslachtoffer, met een nekschot en een myxomatose-konijn hangen aan de balk, respectievelijk via een nazoek en door de hond binnengebracht.

Discipline

Na de begroeting door de honden worden we warm welkom geheten door Jacqueline, die ons door een zee van laarzen en jachtkleding voor gaat naar de woonkamer, waar de open haard behaaglijk brandt. Qua inrichting en aankleding kan de woning van Jacqueline, 't Pesthuys, zich met gemak meten met de betere jachthutten. Jacqueline woont, leeft en jaagt op haar familie-landgoed Strypemonde, waar ze is opgegroeid. 'Ons leven draait van jongsaf aan om drie dingen: beheer van de natuur op het landgoed, jagen en vissen. In mijn jongste jeugd kreeg ik schietles van

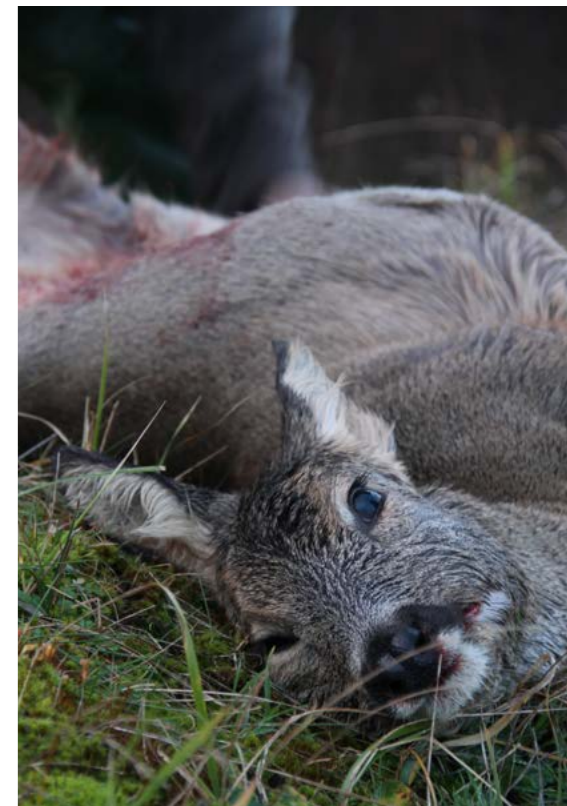
grootvader en jachtinstructie van pa met een niveau van discipline waarbij de jachtcurus zou verbleken. Voordat we vroeger aan tafel mochten voor het avondeten moesten we tien konijnen inleveren. Ja, mijn opvoeding was streng. Ik had een goede band met de hond, want ik wist hoe hij zich voelde.'

Schaakspel

Als we ons in de makkelijke stoelen bij de haard hebben laten zakken heeft Jacqueline weinig nodig om van wal te steken over haar passie. 'Reewild, dat is het helemaal. Het ree heeft echt een warme plek in mijn hart. De zich steeds herhalende cirkel van kijken, aanspreken, wikken en wegen, fascineert me enorm. Als je dan hebt besloten om een stuk te schieten begint een heel mooi spel om het dier te krijgen, net een schaakspel.' Als we ons klaar hebben gemaakt om op pad te gaan houden we halverwege het tuinpad even stil. 'Jacqueline, vergeet je niet iets?'

Joggers

Als Van Hoey Smith ook haar buks heeft gepakt gaan we vergezeld van de Chesapeake echt het veld in. Onze bers door de duinen aan het eind van de middag voert ons in rap tempo door duindoornbosjes, vennetjes en open landschap. Een wereld waar de bersende reewildjager van droomt. Lopend over een paadje door de dekking komen ons twee joggers tegemoet, waarvan de tweede Jacqueline een klap op de schouder geeft. Als ik haar even later vraag wat dat te betekenen had, begint Jacqueline te lachen. 'Wij kennen elkaar al jaren, ik kom haar vaak tegen als ik hier jaag. Aanvankelijk was zij erg kritisch. Toen heb ik haar uitgenodigd om eens rustig te praten over wat ik hier als jager doe, en hoe en waarom ik

.....

**Als jager voel je de
zorgplicht voor deze
dieren enorm sterk**

.....

De magische drie-eenheid voor reeën is voedsel, rust en dekking

jaag. Ik weet niet eens hoe lang we samen op een bankje hebben zitten kletsen, maar sindsdien is er begrip van haar kant. Het schieten vindt ze nog steeds eng, en dat mag. Aangezien ik altijd bers draag ik geschoten reeën vaak op mijn nek het gebied uit. En ja, als je met een ree op je nek joggers tegenkomt, dan heb je wel wat uit te leggen. Dat doe ik dan ook graag', voegt Jacqueline hier schaterlachend aan toe.'

Ondergeschoven kindje

'Als het gaat om bejaging van reeën is de reegeit vaak het ondergeschoven kindje', vertelde Van Hoey Smit eerder die middag. 'Het beheer van reewild draait niet om geweien en al helemaal niet om trofeeën. De trofeeën van een jager lopen buiten, in het veld! Beheertechnisch gaat het om de geiten, en de geitenjacht begint bij de kalveren. Hier in Zuid-Holland mogen we vanaf 1 oktober al geit- en bokkalveren schieten, vanaf 1 december komen daar de geiten bij. Als je aan het begin van het seizoen geiten tegenkomt dan moeten die kalveren bij zich hebben, dan blijf je dus kijken en zoeken totdat de kalveren in beeld komen. Bij de selectie van de kalveren hebben we hier in Zuid-Holland gelukkig de ruimte gekregen om conditie voor geslacht te laten gaan. Als vertegenwoordiger van de Federatie Particulier Grondbezit in de Faunabeheereenheid heb ik hier ook altijd voor gepleit.'

Makkelijk praten

Als ik haar voor de voeten gooi dat de meeste jachtvelden met reewild ook drukke recreatiegebieden zijn, waar het reewild het grootste deel van het jaar als nachtdieren doorbrengt, beaamt ze dat. 'Ja, ik weet het, ik heb makkelijk praten. Ik loop het huis uit, vraag aan de hond of ie meegaat en ben onderweg in het jachtveld. Ik doe alles bersend, ik heb geen hoogzitten.' Het 1500 hectare grote, glooiende duinlandschap leent zich hier ook uitstekend voor. Op een enkele wandelaar of jogger na hoeft het reewild in het kerngebied van het jachtveld geen rekening te houden met andere verstoring en het is dus ook overdag zeer actief. Om dit te illustreren loopt er op dat moment juist een geit met twee kalveren door de tuin. Van Hoey Smith: 'Mooi plekje heb ik hier, hé?'

Plan de campagne

Om invulling te geven aan het beheerplan van WBE Voorne schiet Van Hoey Smith ieder jaar 50 bokken en 50 geiten. Het totale reewildafschot binnen de WBE bedroeg de afgelopen jaren

De herhalende cirkel van kijken, aanspreken, wikken en wegen, fascineert me enorm

65 reebok - 65 reegeit, maar dit is onlangs verhoogd naar 90 - 90. Reeën die na een aanrijding dood op of langs de weg liggen tellen niet mee in het afschot. Reewild dat met een nazoek binnen wordt gebracht telt wel mee in de afschotcijfers. Van Hoey Smith deelt voor het overzicht haar veld in in tien percelen, waar ze haar afschot over uitsmeert. 'De verdeling over de percelen gebeurt op basis van mijn beeld van wat waar zit in relatie tot de magische drie-eenheid voor reeën: voedsel, rust en dekking. Ik woon in mijn jachtveld en voor mij is buiten lopen en jagen hetzelfde. Ik ben er eigenlijk gewoon altijd mee bezig. Bij het bepalen van het afschot is het aantal aanrijdingen de laatste jaren ook veel belangrijker geworden.'

Aanrijdingen

Het aangereden en door haar nagezochte bokkalf dat ons bij onze aankomst in het oog sprong, staat niet op zichzelf. Het aantal aanrijdingen met reeën in deze omgeving is enorm toegenomen sinds er in de kern van het gebied van 1500 hectare door de huidige beheerder ruwweg 400

hectare dekking is verwijderd in het kader van 'natuurontwikkeling'. Om weer duinen met stuivend zand terug te krijgen is stevig ingegrepen in het natuurgebied. Het verdwijnen van de dekking had flinke gevolgen voor de reeën, ze werden het gebied uit gedrongen. Het aantal aanrijdingen aan de randen van het gebied ging van vier tot vijf stuks per jaar naar 60 stuks valwild in het verkeer. Van Hoey Smith: 'Dat vond ik zo erg, er was gewoon niet nagedacht over de gevolgen voor het reewild. Ik heb direct contact met de dierenambulance en de politie, ze halen me er altijd bij als het om reeën gaat. Als ik mijn ronde aan de buitenrand van het veld maak, langs de doorgaande wegen, dan gaan reeën daar altijd voor bij het afschot. Goede stukken staan gelukkig nooit langs de weg, die staan in de mooie, rustige delen in het kerngebied. En dat gerooide gebied van 400 hectare? Dat groeit nu in rap tempo weer dicht, gelukkig.'

Heuvel op, heuvel af

We bersen voorzichtig langs de voormalige kaalslag, de zachte winter heeft hier zijn sporen

duidelijk achtergelaten. Het frisse groen spuit de grond uit. Spiedend over de vlakke maken we een flauwe bocht naar rechts, waardoor we de wind weer mooi recht in het gezicht krijgen. Een prikkeldraadje over en het gaat weer heuvel op, heuvel af. Totdat we een groepje Schotse Hooglanders in het vizier krijgen, met in de rand van de dekking achter ze... een ree. Vanwege de afstand laat het zich nog niet aanspreken, dus voorzichtig verkleinen we de afstand. Als we even staan te observeren op 100 meter en fluisterend overleggen, horen we opeens kletsende wandelaars aankomen. Honderduit pratend lopen ze achter ons langs. Het ree, inmiddels aangesproken als vrouwelijk, kijkt hiervan echter niet op of om. Van Hoey Smith: 'Ze toont als een smalree, ik ga even alleen dichterbij kijken.'

Oude geit

Nadat ze de hond aan een boom heeft vastgelegd, sluipt ze behoedzaam dichterbij om de reegeit vanachter de beschutting van een boom nog eens rustig te bekijken. Het ree laveit rustig tussen de opschietende wilgen, op een met water omsloten landtong. Weer kruipt de jager dichterbij om nog eens te kijken. Na lange tijd observeren heeft ze blijkbaar genoeg gezien. Ze ruilt de verrekijker in voor de buks, de geit staat inmiddels schuin van haar af naar achteren te zekeren. Het ree luistert naar een groepje Schotse hooglanders dat onrustig langs komt rennen. Na een kort, scherp fluitje draait de geit bij en staat mooi dwars. Even later klinkt het schot. De reegeit zakt in elkaar

waar ze stond, slaat nog een keer met een loper en dan wordt alles weer rustig. Nadat we de auto hebben gehaald verricht Jacqueline, gestoken in waadpak, 'het apport over water'. Als ze de reegeit op de oever heeft gelegd, merkt ze op dat de geit behoorlijk stevig gebouwd is voor een smalree. Een blik op het gebit biedt snel uitsluitsel, er ligt geen jonge maar juist een hele oude, guste geit aan onze voeten. Waarna het ontweiden kan beginnen. Haar ervaring komt snel aan het licht: in de tijd die een gemiddelde jongjager nodig heeft om de borstfilets uit een duif te snijden, is de geit klaar voor de koeling. De unster geeft 17,5 kilo aan, een mooi gewicht voor deze omgeving.

Lange observatie

Nadat de geit in de koeling is gehangen, praten we nog even na. 'Een geit met kalveren is altijd onrustig, die had de pratende wandelaars tijdens het aanspreken niet afgewacht, maar zou zijn afgesprongen', vertelt Van Hoey Smith. 'Een geit die, zoals deze, schijnbaar apathisch om zich heen staat te kijken is of erg jong of juist heel oud. Om er zeker van te zijn dat je geen zogende geit schiet, observeer je de geit net zolang totdat je zeker van je zaak bent. Laat zich na een lange observatie geen kalf zien en staat de reegeit rustig te laveien, dan gaat het doorgaans om een oude geit. Een gelige spiegel is ook één van de punten bij het aanspreken van een oude geit. Als jager dien je te allen tijde te voorkomen dat je een geit bij haar kalveren weg schiet. Laatst werd ik bij een zogende reegeit geroepen die vastzat in de spijlen van een hekwerk, het dier was niet meer te redden. Ik heb alles op alles gezet om haar kalveren te vinden. Als jager voel je de zorgplicht voor deze dieren enorm sterk.' Ze vat het nog even voor ons samen: 'Reewild, dat is het helemaal.' •

